

מפגש בסמרה

סיות. לפתע עלה מן הפינה קולו השקט, הנשמע לעתים רחוקות, של א. ל. "לחיי מ.!" הרקנו את הכסיות. העברנו בשתיקה את הכסיות הריקות לידי חברינו מן "המחזור השני", שלא השתתפו אתו בשתייה הראשונה בשל חוסר כסיות. ג. מגו והם הרימו כסיות. "לחיי מ.!" נשמע שוב קולו של א. צמרמורת אחזה בנו. אחד האמצעים שבנו השתתף על המצב והחל להתדיין בקול רם והרביץ נימוקים בעד ונגד. התפתח ויכוח קצר על מעשהו של מ. וההרגשה הרגשית הרעה עברה.

רוב המתוכבים בזו למ. וקלוהו מעומק לבם. אך כתמיד נמצא מישהו, שאף כי לא האמין ביותר במה שאמר, עמד מצדו השני של מיתרס הויכוח, אך ורק לשם יצירת מתח-ויכוח, היקר לו כל-יך.

ה. אחד מהמתמצאים בספרות שבינינו, סיים את הדברים: "ביסוד מעשהו של מ. מונח הרצון להמלט מן הסכנה. אך המוות, אך אתם יודעים את דעתי הפסלטיסטית. אם סבור הוא שנמלט מהסכנה שבחיינו אלה, החיים בצל המוות, אינו אלא טועה. המוות משיג את טרפו באשר הוא. אתם יודעים אותו סיפור קצר עתיק שטומרטס מזהם חזר וסיפרו: "מפגש בסמרה", ובכן, זהו". מישהו ביקש שיספר סיפור זה משום שהוא, כביכול, שכת אותו. "זה בערך כך", אמר ה. "משרת בגדודי בא, בוקר אחד, בריצה אל אדוני ובשינים נוקשות קרא: "אני נוסע לסמרה. חלמתי הלילה, כי המוות אורב לי ואני נמלט מפניו לסמרה. עלה המשרת על סוסו וימלט. יצא האדון לשוקה של עיר ופגש במוות בדמות אשה עסופת שחורים ועל פניה נוסבה הבעת תמהון רב. על מה את תמהה כל-יך?" — שאלה האדון. ענתה לו אשת-המוות: "זה עתה ראיתי את משרתך דוהר כאן על סוסו ואני, הן מפגש לי אתו הלילה בסמרה".

שקט שתרר בחדר. נשמע רק פספוף הקוניאק הנמוג שוב בידו ג. לכסיות. בקבוק ריק לחלוטין הונח בנקישה על השולחן. "איני מאמין בספרים כאלה", אמר ג.

למחרת יצאנו העירה באוטובוס כשלפנינו גיפ, נהוג בידי ג. ובו המ. פ. המי"מ ואחת ממוכירות הגדוד. עברו ארבעה ימים. וארבעה לילות בעיר הנמל ושוב חזר אוטובוס בדרך לגזרת משמר-הירדן ולפנינו גיפ נהוג בידי ג.

הגענו לבסיס בשעות הצהריים. אחת-עשר עבר עלינו בשינה בעה הפגנו, הפעם, את עייפות החופשה. עם ערב כבשנו את שולחן השק"מ הגדול, המשמש לפעמים למשחק פינג-פונג, וזבתרועות, תוך שתיית תה ומיצים, הפרחנו ציזובאטים מימי החופש. לפתע פרץ מישהו בצעקה: "הקראתם את העתון היום?" "דוהף את העתון", נענה לו אחת. "רגע, רגע, שמעו. מ. נהרג!!" דממה נפלה על השולחן והלה קרא מן העתון בקול נמוך, אך מלא התרגשות: "הלילה בשעה מאוחרת נתקל אחד העובדים ושבים ברחוב ס-ן בגניית אדם מוטלת לרוחב הכביש. הוא מיהר להזעיק מכונית מ"א שאספה את הגויה. נקבע שזוהי גויתו של מ. ש. חייל צה"ל. כנראה שבחצותו את הרחוב אל מול ביתו נתקלה בו מכונית פושעת והי נהג אף לא עצר ונמלט על נפשו. המשטרה מחפשת את המכונית הקטלנית. דקות מספר נמשכה דומיית המוות מסביב לשולחן, ואז סינן ה. מבין שינוי: "מפגש בסמרה". עד מארה התפורה החבורה.

הלכתי בדרך לחדרי ולא יכולתי להשתחרר ממחשבה על המאורע השונה. "מפגש בסמרה" — לחשתי לעצמי פעמים אחדות. ארה ועתה לא נתן לי מנוח. תמונה עלתה במוחי, חזרה ועתה ולא יכולתי להבהירה לעצמי. משנה נע, נע, נע. זו, עתה על מצחי בכף ידי — כמות. פניתי והלכתי לתחבורה. נכנסתי למשרד ובקשתי פנסיות (חשכה השתרה בינתיים) — שכתתי משהו באוטובוס. — לקחתי את הפנס והלכתי לסככה. ליד האוטובוס עמד גיפ הארתי על הטרומבון של הגיפ וכך עמדת דקות מספר. לאוטובוס לא נכנסתי.

חזרתי לחדר. התפשטתי וניסיתי להרדם. שעות תמימות התהפכתי על משכבי, לבסוף גרדתי תרומתי בעותים. עם בוקר התעוררתי וראשי כבד עלי. "שמעו", אמר לי שכני למטה, "עשית לנו קונצרט הלילה, צעקת מתוך שינה דברים, יודעים עליך הכל כעת". התעורתי כולי, תפסתי בידו בתזקה וקראתי: "שמעו, מה אמרת?" הוא הרגיש, כנראה, ברצינות האמת שבקולי והסגנון הקל נעלם מגרונו: "אני יודע, חזרת על כמה דברים — בוך אדומם, אינני מאמין בספרים כאלה — אני יודע מהי. "זה הכל?" חזרתי ושאלתי. "זה הכל", ענה. שחררתי את ידו והוא נספה לעיניו.

ימיים עברו מכן עלינו שוב לאותו משלט-גבעה, שחציינה לפני כן השתוללו עלי קרבות דמים ועתה אינו אלא נקודה על המפה בה רובצים חיילים, השומרים על בטחון גבולנו באותה גזרה שבה לא קורה כלום. כי, כרגיל, ההתעניינות מרוכזת בדרום.

אנו רובצים למולם. בשעות בוקר חייכנו כילדים אל בצה עסופת מעטה קרח דקיק — היה, מתחת לאפני הלילה...

כבר חדשים לא טעמנו, למעשה, טעם קרב. אך לא שכתנו שאנו חיילים. אם עלה בידי הטבח להכין ספל קפה טוב לארוחת-ערב, כשחציישעה רחמונו שמיים, שוחחנו לפעמים על גורלו של החייל ותמונה, איזו מלחמה קשה יותר: התמה היא, או זו הקרה? ידענו כי אנו חיילים, ומישהו העלה גירסא דינקותא של רימארק.

ימיים קודם לכן עזב אותנו מ.

בשעה 11 של לפני הצהריים ביום אחד באה, כרגיל, מכונית האספקה מן הבסיס ועמה מנת-מזון, כמה עתונים מלפני יומיים, "במחנה" מדובלל אחד ו-עתון "לעולה" נוספו אלה לפקודות-הגדוד, המודרסות כהלכה על מכונית-כתביה בידי סקיד יבש במשרדים הרחוקים-קרובים כל-יך. ובתחתיתן, בשניים מוצבת כוח-האדם, יצב לו קורן מנחת שמו של מ. מוצעב ליחידת עורף בעיר. הסמל ממכונית האספקה דבר עם המ"מ. הלה שאל. "האם דקות האספקה והאחרון אסף את מעט מטלטליו ובלו להפרד מאיש עלה על המכונית, שטרבה להדלק כמה פעמים, ואחר-כך, בגניחה, זזה טובעת ביוון ומתיזה בוך לצדדים.

בארוחת הצהריים שתינו קפה קרוע. "המאורש", נאנה מישהו. "כלב", סינן שני בין שינוי וכמה זוגות שפתים נקצו באכזריות. יתר לו דובר.

כולנו ידענו את מ. הוא היה אתנו מן ההתחלה ויחד עברנו כבדת-ארץ רחבה. בחור נאה-גוף ומצליח במקצת עם הנערות. בקרבות לא היית חש בו משום מה, אך בעתות ציזובאט היה לו סגנון משלו, שהעמידו במרכז. ידוע היה לכולנו שקשרים לו בעיר הנמל הגדולה במטות החורצים גורלם של מאות ואלפים. הוא לא היה פופולרי ביותר. לא פעם הזכיר שדי לו לחזק על כפתור ויהיה הרחק מאתנו במבטת חזרים. אך הוא לא עשה כן, וזאת גם שמרנו לזכותו. שמענו גם ידענו על מקרים כאלה בפלוגות ומחלקות אחרות, אך במחלקתנו עדיין לא קרה כדבר הזה. אמנם, מי ששם לבו לכך, ראה שמ. זכה לעתים קרובות בחופשות מיוחדות.

התקופה הייתה קשה לכולנו, כפי שאמרתי, מתקופת אחרות. אך היא לא שברתנו. משום-מה הרגשנו עצמנו שקורים איש לרעהו יותר מתמיד. לא שמנו לב שבשבועיים האחרונים הפך מ. שהיה בדרך-כלל פספסן במקצת, לשחקן; לא דברנו כמעט בלאו-הכי. אך עם נסיעתו לשחק בנגו דבר-מה. הדיבורים פחתו עוד יותר ונדמה היה, כי עננה שחורה נתלתה על ראשנו. פצוע ואבוד-לדעת, סיור "מחורבן", הטרדת-מקלעים — בכל אלה ראינו מול-ביש שירד עלינו. והגשם לא חדל. מזג הרוח הורע כליל. מריבות קלות וקשות פרצו בין החברה על כל דבר שאירע בגבעה הממוזמת בשטף הזדיים היו קרובות מדי הדוקים, בליה היו אנשי התצפית מעירים את חב"ריהם, הנחים לשעות מספר, ביריות עצבניות, שהאירו לרגע את עלטת הצלמחת. סיירי-הלילה פחדו ממש, כחזור למשלט.

המ. פ. בסיורו היוםניים, הרגיש במצב, ובדו-היו ציין פעם ופעמים, "מוראל ירוד" ובפגישה בע"פ התרה במגדי לעשות מאמצים להחלפתנו. השבוע האחרון היה סיוט שאיני זוכר ממנו כמעט דבר. אך ידעתי בו מין חתומים שלא ידעתי עד אז. ואז נשאו מאמצי המ. פ. מרת, הוחלטנו וחזרנו לבסיס.

קצבו לנו את החדרים הנוחים ביותר. התרחצנו במים חמים, פעם ראשונה לאחר 6 שבועות. ישנו ורצנו על משכבינו כל שעות היממה, חוץ מארוחות. ואחרי 3 ימים, כשהודיעו לנו, כי מחר אנו יוצאים ל-4 מירחופשה העונה להסתכל האחד בפני חברו והרגשנו שוב כנביאי-אדם.

אותו ערב ערכנו כעין "קומויץ" מן הימים הטובים בהם היינו. אנו וחפצינו, מוכנים למסע העירה למחרת בבוקר. ישבנו, כשני מנינים מאתנו, בחדרו של ג. הסמל, החייל הפופולרי ביותר במחלקה, שיצא אתנו כטוראי ההגנה באותם ימי דצמבר 47. המ"מ, שכנו לחדר של ג. היה בישיבת מקפידים. על השולחן הקטן הועמס כל מה שהצלחנו לקנות בשק"מ ולסחוב מן המטבח ועל שתי מכוניות-אש העלו אודים קומקומי מים לקפה בנוסח הפינגאן הישן. מצב הרוח עלה. העלינו וזכרונות מן העבר ועל תקוות העתיד, ואחדים מאתנו היתח תכניות למי החופש ל"בלעית" פרטים והכונעת בגות. עם העלאת הכסיות הקטנות ובקבוק הקוניאק החבוני פרצה קריאת צהלה. הרמנו את הכו-

כי אדם נוהגים לומר שאינם זוכרים ומסילים כאלה. הם יורדים ללא-הפוגה זה כשבועיים ומסילים חתימת על רבים — במחנות, בכפרים ובערים.

אני זוכר גשם גרוע מזה. אינני תחנה מיטירי-אולגית ואיני מודר את כמות המי"מ היוורת. יתכן מאד שהשנה הגשם רב יותר, אך לא לגבי ידני. היום אני יושב ומסתכל בגשם מבעד החלון וחושב על הזולת. לפני שנה, כשהייתי במצבם, ניסיתי לפעמים לתאר לי כמה אנשים חושבים עלי — החייל האלמוני.

הייתי שקוע במיטת עץ הברכיים, ממש, לא בלשון המליצות. המעיל בעל כפתורי הוד-מלכותו, המעיל העבה והמתוק, גם הוא נכנע, ומים התחילו לחזור בעד האפורה והחלצה, שריח רע נדף מהן ודגנו את הנוף הגושקה מקור. הסתכלתי לירכתי החמישה, בתוך כוף-שינה רבצו שנים שעודדוני: הם חזרו זה עתה מסיוור של לפנות בוקר. בוך הגליל הדיק היה מרוח על כל סניטימטר מרובע שבהם. הם זחלו קצת וקצת נפלו על פניהם כשנתקלו במטי מורות. על פרצופו של אחד מהם היתה מרוחה שרי-סה ארוכה. גם הטוב בסיריים לא היה מסוגל לראות את גדרות המשלט שבשכנת הגשם של הלילות האחרונים. למזלנו לא היו גדרות אלו ממוקשים. ואולי למזלם של הסורים? — רהור זה היה מתגנב שלוש פעמים ביום בערך. אך ברבות הימים התברר שהם מחבבים את מוג'ה-האחיר עוד פחות מאתנו. בינתיים הלך והתקרב לקצו השבוע החמישי. ידוע שאין להחזיק אנשים במשלים למעלה משבועיים. אך כמר כן ידוע שאין מי שיחליפנו. אמנם אנו נמצאים בה-סוגה, אך "מודיעין" מוצא תמיד תנועה מדאגנה על פני הירדן ומעבר לו.

מי חושב עליך. הענין מתרכז עכשיו בדרום. מרחפות שמועות על שביתת נשק. הציבור נושם לרהור. והחיילים יגנו על הגבולות. ליד משמר-הירדן אין כלום. כן, אין כלום. הקרבות בגזרה זו כבר נסתימו לפני חודשים אחדים. פצוע קשה ומוכה ועזוע מסיוור אחרון אינם מענינים איש. איש אינו חפץ גם לדעת מדוע ולמה איבד עצמו לדעת ביריה אותו בחזר דרום-אמריקני — גם הוא מקרבנות המלחמה. הטרגדיה שהסתתרה במוחו של ברנש זה נעלמה יחד עם מוחו שנשפך על מרצפת ביטון מקועקעת.

אך אנחנו ידענו על כמה דברים וחשבנו על כמה אחרים; במקומך — יושב מישהו בבית-הקפה בתל-אביב. משום כך רבצנו חמישה שבועות ועוד שבוע בגשם ובבוץ, וראינו את השמש פעמים בשבועיים. וכל מי שנפל אחרו בחום של 40 מעלות צלזיוס נלקח אל בית-החולים. גם זה היה חלק ממלחמתנו — ולא נכתב עליו בעתונים ובספרונים הקטנים המצוי ירים בידי שרגא וייל.

לא דברנו הרבה. לא היה על מה לדבר. לא היה טעם להתאונן על אי-הסדרים שבצבא. בשעות הצהריים בהתפור הערפל, יש. והיינו רואים את הפיל-בוקסיים הגדולים של האויב שלפנינו, וידענו מדוע

מציעים לך מזון תענוג עליו לישון הוא קפיצי וזול אמש, פרדיזו לכל